

**RAMMER FOR TVERRFAGLIG PRAKTISK EKSAMEN I
DESIGN OG HÅNDVERK (DHV1004)
FOR PRIVATISTER
2019**

Utdanningsprogram: Design og håndverk	Felles programfag:
Fagkode: DHV1004	* Produksjon (DHV1001)
Årstrinn: Vg1	* Kvalitet og dokumentasjon (DHV1002)
Oppgaveproduksjon: 2 stk. faglærere på Glemmen videregående skole.	Forberedelsestid: 45 minutter Eksamenstid: inntil 45 minutter
Skoler: Glemmen vgs., Kalnes vgs. og Mysen vgs.	
<u>Eksamensordning:</u>	
<u>Forberedelsestid – 45 minutter:</u> Kandidatene møter i god tid før oppgitt tid. Kandidatene får utdelt et kompende i forberedelsestiden med forskjellige temaer. Kandidatene vil få spørsmål fra dette kompendiet i eksamenstiden. Kandidatene vil også få utdelt et tema til en praktisk oppgave som skal utføres i eksamenstiden. De aktuelle kompetansemålene fra læreplanen vil også bli utdelt til kandidatene i forberedelsestiden. Arbeidet i forberedelsestiden er ikke med i vurderingsgrunnlaget.	
<u>Eksamenstiden – inntil 45 minutter:</u> Eksaminator og 1. sensor skal spørre kandidatene om spørsmål fra kompendiet som har blitt utdelt i forberedelsestiden. Kandidatene utfører også den praktiske oppgaven. Dersom kandidatene ikke får vist bredde i sin kompetanse i programfagene innenfor gitt tema og praktisk oppgave, kan det også eksamineres i andre deler av læreplanen. Det er en helhetsvurdering av eksamenstiden som er grunnlaget for den endelige karakteren.	
<u>Hjelpemidler:</u>	
<u>Forberedelsestiden:</u> Alle hjelpemidler er tillatt i forberedelsestiden. Unntak er internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon. Kandidatene kan notere på kompendiet. Aktuelle lærebøker er følgende: <ul style="list-style-type: none">- Design og håndverk, Grunnbok i formgivingsfag, Ådne Løvstad og Linda Strømme, Gyldendal norsk forlag AS- Impulser, Håndverk og designhistorie, Kirsten Røvig Håberg, Gyldendal norsk forlag AS.	
<u>Eksamenstiden:</u> Som hjelpemiddel kan kandidatene benytte kompendiet, med kandidatenes egne notater.	

Vurdering:

Grunnlaget for vurdering er kompetansemålene i læreplanen fra alle de felles programfagene.

Det er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse. Disse kjennetegnene skal være kjent for kandidatene i god tid før eksamen.

Sensur:

Karakter skal settes etter hver kandidat og formidles til kandidatene fortløpende.

Kandidatene har krav på en begrunnelse for karakteren som er basert på kjennetegn på måloppnåelse og vurderingskriteriene til eksamensoppgaven.

Spesielle forhold:

Dersom det er behov for eksamensvakt i forberedelsestiden, må dette skaffes.

Klageordning:

Kandidatene kan bare klage på formelle feil som kan ha hatt betydning for resultatet, jfr. forskrift til opplæringsloven § 5-11. Fristen for å klage er 10 dager fra man har fått oppgitt resultatet, jfr. forskrift til opplæringsloven § 5-5.

Eksamensordning for privatister:

Privatistene skal opp til en skriftlig eksamen i hvert av de felles programfagene. I tillegg skal de gjennomføre en tverrfaglig praktisk eksamen (DHV1004).

Kompetansemål	Karakteren 5 og 6 myke god/framifrå kompetanse	Karakteren 3 og 4 nokså god/god kompetanse	Karakteren 2 låg kompetanse
<p>Utvikle ideer til produkter og tjenester som grunnlag for egen produksjon og entreprenørskap i tråd med yrkesmessige behov.</p>	<p>Kandidaten vurderer og drøfter ulike ideer, for så å velge ut en ide. Reflekterer rundt alternativer og viser god forståelse for de yrkesmessige behovene.</p>	<p>Kandidaten viser og forklarer ulike ideer, og utfører en av dem. Ramses opp og forklarer yrkesmessige behov.</p>	<p>Kandidaten presenterer en ide og utfører den. Tar i liten grad hensyn til yrkesmessige behov. Enkle skisser.</p>
<p>Visualisere egne ideer overfor kunder, brukere og andre medarbeidere.</p>	<p>Kandidaten visualiserer ideene sine på en informativ og hensiktsmessig måte. Kandidaten mestrer både informative og detaljerte skissetegninger og arbeidstegninger, og velger virkemidler bevisst. Mestrer og kan velge flere digitale alternativer og kan bruke disse godt. Skal kunne presentere et bredere utvalg skisser/foto, og kunne presentere bearbeidede ideer.</p>	<p>Kandidaten visualiserer ideer med skisser og/eller modeller og arbeidstegninger og kan bruke enkle digitale hjelpemidler på en grunnleggende måte. Skal kunne presentere et bredere utvalg skisser/foto, samt bearbeidede ideer.</p>	<p>Kandidaten viser ideer ved hjelp av enkle skisser og arbeidstegninger og kan bruke enkle digitale verktøy på en grunnleggende måte.</p>
<p>Konkretisere og begrunne egen idé, egen arbeidsprosess og eget produkt i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - etiske og estetiske normer, - bestillinger og - økonomiske, materielle og tidsmessige rammer for arbeidet. 	<p>På selvstendig grunnlag vurderer, begrunner og reflekterer kandidaten over egen ide, arbeidsprosess, produkt og valg. Kandidaten er bevisst og reflektert i forhold til normer, interesser, behov og gitte rammer. Kandidaten kan i sitt arbeid gjøre valg og ta hensyn til økonomi og økologi i et samfunnsperspektiv.</p>	<p>På oppfordring vurderer, begrunner og reflekterer kandidaten over egen ide, arbeidsprosess, produkt og valg. Kandidaten er bevisst og reflektert i forhold til normer, interesser, behov og gitte rammer.</p>	<p>Kandidaten beskriver og presenterer ideen på en enkel måte og tar i noen grad hensyn til de normer, bestillinger og rammer som er gitt i oppgaven. Gjengir enkelte valg tilfeldig.</p>

<p>Bruke relevante faguttrykk i samtale og drøfting med kunder, brukere og kolleger.</p>	<p>Kandidaten kan ut fra mottagers kompetanse, velge og bruke relevante og presise faguttrykk i samtaler og drøftinger med kunder, brukere og kolleger.</p>	<p>Kandidaten kan forklare og bruke faguttrykk i samtale eller drøftinger med kunder, brukere og kolleger.</p>	<p>Kandidaten bruker få og/eller upresise faguttrykk i samtale eller drøftinger med kunder, brukere og kolleger.</p>
<p>Begrunne valg av produkt og arbeidsprosess i forhold til ulike interesser og samfunnets behov for produkter og tjenester.</p>	<p>Kandidaten begrunner, vurderer og reflekterer rundt valg av produkt og arbeidsprosess, og drøfter valgene ut fra samfunnets behov for produkter og tjenester.</p>	<p>Kandidaten begrunner valg av produkt og arbeidsprosess, og kan i begrunnelse delvis vurdere samfunnets behov for produkter og tjenester.</p>	<p>Kandidaten vurderer i noen grad samfunnets behov for produkter og tjenester i sin begrunnelse for valg av produkt og prosess.</p>
<p>Gjenkjenne og lage enkle håndverksprodukter og tjenester relatert til ulike kulturer, håndverkshistorie og trender</p>	<p>Kandidaten skal kjenne og forstå kultur og håndverkshistorie og bruke dette som basis for å utvikle og lage funksjonelle produkter som dekker et behov. Kandidaten kan kritisk og objektivt vurdere egne og andres produkt, og kan drøfte produktet/tjenesten i forhold til kultur, håndverkshistorie og trender.</p>	<p>Kandidaten skal kunne utvikle og lage enkle produkter eller tjenester etter inspirasjon fra ulike kulturer, trender og håndverkshistorie. Kandidaten skal kunne gjenkjenne og beskrive kjennetegn ved ulike epoker og trender.</p>	<p>Kandidaten skal kunne gjengi form og dekor i enkle håndverksprodukter Kandidaten skal kunne kopiere etter modell eller framlagt materiale Kandidaten skal kunne navngi ulike epoker og gjenkjenne trender.</p>
<p>Velge, og bruke verktøy, materialer og teknikker på en hensiktsmessig og forsvarlig måte.</p>	<p>Kandidaten kan drøfte og bevisst velge riktig verktøy og teknikker i forhold til oppgaven som skal utføres og de ytre rammene for et prosjekt. Kandidaten kan bruke verktøy, teknikker og materialer på en trygg og sikker måte.</p>	<p>Kandidaten kan forklare valg av verktøy, materialer og teknikker og handler vanemessig i forhold til disse. Kandidaten kan bruke de vanligste verktøy, materialer og teknikker på en hensiktsmessig og trygg måte.</p>	<p>Kandidaten kan navngi noen materialer, verktøy og teknikker. Kandidaten kopierer andres valg av verktøy, materiale og teknikker. Kandidaten kan i noen grad bruke verktøy, materialer og teknikker på en hensiktsmessig og trygg måte.</p>

Vurderingskriterier for programområde: DESIGN OG HÅNDVERK
 Programfag: DHV1001 Produksjon

<p>Utføre grunnleggende håndverksarbeid ut fra egen arbeidsplan, i tråd med relevante kvalitetskriterier og gjeldende forskrifter om helse, miljø og sikkerhet.</p>	<p>Kandidaten mestrer grunnleggende håndverksarbeid ut fra egen hensiktsmessig arbeidsplan og i tråd med regelverket for HMS. Kandidaten gjør løpende og gode vurderinger av kvaliteten på eget arbeid i forhold til gitte kriterier.</p>	<p>Kandidaten utfører grunnleggende håndverksarbeid ut fra egen arbeidsplan og handler i tråd med regelverk for HMS. Kandidaten kan i etterkant vurdere eget arbeid i forhold til gitte kvalitetskriterier.</p>	<p>Kandidaten utfører grunnleggende håndverksarbeid etter utdelt arbeidsplan og/eller instruksjon. Kandidaten tar i noen grad hensyn til regelverk for HMS og relevante kriterier for kvalitet.</p>
<p>Bruke farger og formelementer i praktisk arbeid for å skape bestemte uttrykk i produkter.</p>	<p>Kandidaten kan vurdere, begrunne og reflektere over egen bruk av farger, fargesystem, farge- og formkontraster i praktisk skapende arbeid for å oppnå bestemte uttrykk. Arbeider bevisst med å videreutvikle ferdigheter.</p>	<p>Kandidaten forstår og kan bruke fargesymbolikk, fargesystem og fargekontraster bevisst for å skape bestemte uttrykk. Kandidaten kan beskrive en kulørtone ut fra kulørtone og nyansse. Bevisst bruk av formkontraster i arbeidet.</p>	<p>Kandidaten kan under instruksjon bruke farger og enkle formelement i praktisk arbeid for å skape et bestemt uttrykk Tilfeldig og sporadisk arbeid med fargeblending Kjenner til grunnformer 2D og 3D, geometriske og organiske former.</p>
<p>Lage, og bruke arbeidstegninger og annen relevant dokumentasjon i arbeid med produktutvikling og produksjon.</p>	<p>Kandidaten mestrer å lage og bruke ulike typer arbeidstegninger. Kandidaten kan velge passende målestokk, og målsette tegningene sine. Kandidaten behersker enkel prosjeksjonstegning. Kandidaten kan innhente nødvendig dokumentasjon, og forstår hvilken dokumentasjon som trengs for å produsere et produkt.</p>	<p>Kandidaten kan lage og bruke arbeidstegning. Kandidaten kan jobbe etter gitt målestokk og sette enkle mål på tegningen. Kandidaten kan innhente/gi grunnleggende dokumentasjon som trengs for å produsere et produkt. Kandidaten har ferdigheter om proporsjoner.</p>	<p>Kandidaten kan lage og forstå enkle arbeidstegninger. Kandidaten kan i noen grad bruke målestokk, og innhente/gi relevant dokumentasjon som trengs for å produsere et produkt.</p>

Karakteren 1 uttrykker at kandidaten har svært låg kompetanse i faget (strykkarakter)

<p>Bruke, og ta vare på materialer på en økonomisk måte og i tråd med retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet.</p>	<p>Kandidaten tar vare på materialer på en økonomisk måte, og er bevisst på svin, kapp og kildefortring i forhold til antall produkt og tilgjengelig materiale. Kandidaten har gode kunnskaper om og tar hensyn til retningslinjene for helse, miljø og sikkerhet i sin omgang med materialer.</p>	<p>Kandidaten viser evne til å bruke og å ta vare på materialer, og kan delvis være bevisst på svin, kapp og kildefortring. Kandidaten viser forståelse for retningslinjene for helse, miljø og sikkerhet i sin omgang med materialer.</p>	<p>Kandidaten tar i noen grad hensyn til økonomi og regler i sin bruk av materialer. Kandidaten har kjennskap til retningslinjene for helse, miljø og sikkerhet. Kandidaten bruker formålstjenlig materiale.</p>
<p>Holde orden på arbeidsplassen og utføre daglig vedlikehold av utstyr, verktøy og maskiner.</p>	<p>Kandidaten holder alltid orden på arbeidsplassen. Han eller hun utfører på selvstendig vis daglig vedlikehold og stell av utstyr, verktøy og maskiner som blir brukt i arbeidet.</p>	<p>Kandidaten evner stort sett å holde orden på arbeidsplassen. Han eller hun utfører delvis vedlikehold og stell av utstyr, verktøy og maskiner som blir brukt i arbeidet.</p>	<p>Kandidaten holder i noen grad orden på arbeidsplassen. Han eller hun utfører i noen grad vedlikehold av utstyr, verktøy og maskiner som blir brukt i arbeidet.</p>
<p>Vurdere eget arbeid som ledd i å kvalitetssikre og videreutvikle arbeidsprosesser og produkter.</p>	<p>Kandidaten er kritisk, løsningsorientert og drøfter og vurderer eget arbeid for å sikre kvaliteten på eget arbeid og forbedre arbeidsprosesser og produkter.</p>	<p>Kandidaten handler vanemessig og beskriver og forklarer eget arbeid. Han eller hun evner stort sett å vurdere kvaliteten på eget arbeid i forhold til å forbedre arbeidsprosesser og produkter.</p>	<p>Kandidaten beskriver eget arbeid og kan i noen grad vurdere kvaliteten på eget arbeid.</p>
<p>Eksperimentere målrettet med teknikker, form, farge, materialer og redskaper.</p>	<p>Kandidaten eksperimenterer med teknikker, form, farge, materialer og redskaper for å nå spesifikke mål. Han/hun jobber målrettet, og gjør gode og reflekterte valg gjennom hele prosessen.</p>	<p>Kandidaten eksperimenterer med teknikker, form, farge, materialer og redskaper for å nå spesifikke mål. Han/hun jobber stort sett målrettet, og gjør reflekterte valg gjennom deler av prosessen.</p>	<p>Kandidaten eksperimenterer med teknikker, form, farge, materialer og redskaper på en tilfeldig måte. Han/hun jobber i noen grad målrettet, og gjør iblant reflekterte valg gjennom prosessen.</p>

Vurderingskriterier for programområde: DESIGN OG HÅNDVERK
 Programfag: DHV1001 Produksjon

<p>Beregne materialer for bruk til egne produkter og tjenester.</p>	<p>Kandidaten mestrer å beregne materialer for bruk i egne produkter og tjenester. Kandidaten kan ta stilling til kostnadseffektivitet og kunne ta bevisste valg ut fra flere alternativer.</p>	<p>Kandidaten kan beregne materialer for bruk til egne produkter og tjenester. Kandidaten kan til dels ta stilling til kostnadseffektivitet og gjøre valg ut fra mer enn ett alternativ.</p>	<p>Kandidaten kan etter mal eller instruksjon gjøre enkle kalkuleringer av materialbruk for egne produkter og tjenester.</p>
<p>Bruke digitale verktøy i praktisk arbeid med håndverksprodukter og tjenester.</p>	<p>Kandidaten kan flere digitale verktøy tilfredsstillende, og kan velge verktøy ut fra oppgaven han/hun skal utføre. Kandidaten bruker som oftest digitale verktøy på en hensiktsmessig og reflektert måte.</p>	<p>Kandidaten kan bruke noen digitale verktøy tilfredsstillende, og evner stort sett å velge verktøy ut fra oppgaven han/hun skal utføre. Kandidaten bruker til dels digitale verktøy på en hensiktsmessig måte.</p>	<p>Kandidaten kan bruke noen enkle digitale verktøy. Kandidaten bruker i noen grad verktøyet på en hensiktsmessig måte.</p>

Karakteren 1 uttrykker at kandidaten har svært låg kompetanse i faget (strykkarakter)

Kompetansemål	Karakteren 5 og 6 myke god/framfrå kompetanse	Karakteren 3 og 4 nokså god/god kompetanse	Karakteren 2 låg kompetanse
<p>Dokumentere egen kvalitetssikre egen produksjon og kompetanse på en hensiktsmessig måte</p>	<p>På selvstendig grunnlag kan kandidaten drøfte, reflektere over og velge ut relevant dokumentasjon, og kvalitetssikre egen produksjon og kompetanse på en hensiktsmessig måte</p>	<p>Kandidaten viser grunnleggende forståelse for å dokumentere, og skal på oppfordring ta initiativ til å kvalitetssikre egen produksjon og kompetanse på en hensiktsmessig måte.</p>	<p>Kandidaten skal etter mal eller instruksjon kunne dokumentere egen produksjon og kompetanse.</p>
<p>Bruke digitale verktøy i kvalitetsarbeid og presentasjons- og dokumentasjonsarbeid i tråd med yrkesmessige behov</p>	<p>Kandidaten behersker og kan bevisst velge blant flere digitale verktøy i alle faser av en designprosess – det være seg arbeid med å sikre kvalitet, arbeid med presentasjoner eller arbeid med dokumentasjon. De digitale verktøyene brukes på en aktiv og formålstjenlig måte</p>	<p>Kandidaten kan bruke noen digitale verktøy i arbeid med deler av designprosessen. Gjør til dels bevisste valg i forhold til valg og bruk av digitale verktøy.</p>	<p>Kandidaten kjenner til, og kan i noen grad bruke enkle digitale verktøy for å uttrykke seg og gjøre vurderinger av egne arbeidsprosesser.</p>
<p>Reflektere over og vurdere eget og andres arbeider som grunnlag for å tolke trender og finne fram til egne utviklingsbehov</p>	<p>Kandidaten viser særs gode refleksjonsevner i møte med både egne og andres arbeider og kan i høy grad bruke dette som grunnlag for å tolke trender og se hvordan han/hun kan utvikle seg faglig.</p>	<p>Kandidaten kan forklare og vurdere egne og andres arbeider og kan delvis bruke dette som grunnlag for å tolke trender. Kandidaten kan delvis gjenkjenne egne utviklingsbehov i vurdering av egne og andres arbeider.</p>	<p>Kandidaten kan beskrive egne og andres arbeider og gjenkjenner trender. Kandidaten kan i noen grad gjenkjenne egne utviklingsbehov i vurdering av egne og andres arbeider.</p>

<p>Gjennomføre enkle undersøkelser og vurderinger av behov for håndverksprodukter og tjenester i markedet</p>	<p>Kandidaten skal på eget initiativ kunne gjennomføre enkle og hensiktsmessige markedsundersøkelser, og på grunnlag av dette identifisere, drøfte og vurdere behov for håndverksprodukter og tjenester i markedet.</p>	<p>Kandidaten kan på oppfordring kunne gjennomføre enkle markedsundersøkelser, og kunne identifisere og vurdere behov for håndverksprodukter og tjenester i markedet.</p>	<p>Kandidaten kan etter mal eller veiledning kunne gjennomføre enkle markedsundersøkelser og på grunnlag av dette kunne identifisere og vurdere enkelte behov for håndverksprodukter og tjenester.</p>
<p>Presentere, begrunne og argumentere for egne produkter, tjenester og produksjonsprosesser med tanke på markedsføring og salg</p>	<p>Kandidaten gjør selvstendige presentasjoner, begrunnelser og argumentasjon for egne produkt, tjenester og produksjonsprosesser med tanke på markedsføring og salg.</p>	<p>Kandidaten presenterer og begrunner, og på oppfordring bruker argumentasjon for produkter og tjenester med tanke på markedsføring og salg.</p>	<p>Kandidaten presenterer egne produkter, tjenester og produksjonsprosesser på en enkel måte med tanke på markedsføring og salg</p>
<p>Beregne pris på materialer, produkter og tjenester</p>	<p>Kandidaten kan undersøke og beregne pris på materialer, produkter og tjenester. Kandidaten kan vurdere og reflektere ulike alternativer og ta valg i forhold til pris.</p>	<p>Kandidaten kan undersøke og beregne pris på materialer, produkter og tjenester. Kandidaten kan delvis reflektere over ulike alternativer og ta valg i forhold til pris.</p>	<p>Kandidaten kan ut fra mål beregne pris på materialer, produkter og tjenester</p>
<p>Beskrive kultur- og håndverkshistorie, tradisjoner, organisering og særpreg i noen yrker innen design og håndverk</p>	<p>Kandidaten kan gjenkjenne, forklare, reflektere over og sammenligne særpreg ved ulike stilarter, yrker og tradisjoner.</p>	<p>Kandidaten kan på selvstendig grunnlag gjenkjenne og forklare særpreg ved ulike stilarter, yrker og tradisjoner.</p>	<p>Kandidaten kan sporadisk kunne gjenngi og gjenkjenne noen særpreg ved ulike stilarter, yrker og tradisjoner.</p>

